

[Jøhan Asmussen.]

udstrækningen, hvori en sådan deltagelse skal ske, er der delte meninger om, og det kan der altid være, og det har vi heller ikke i vort forslag eller i begrundelsen gjort noget forsøg på at præcisere nærmere. Det er netop det, en eventuel kommission skulle finde en løsning på.

Spørgsmålet om de faste konstitutioner var den højtærede justitsminister også inde på. Jeg skal ikke kommentere de oplysninger, der blev fremsat, synderligt. Jeg skal dog lige nævne, at i den artikel, som jeg i min fremsættelsestale refererede, i Ugeskrift for Retsvæsen 1962 af dommerfuldmægtig Kjær, oplyser forfatteren på grundlag af en undersøgelse fra 1958, at af egentlige retssager i provinsen blev der behandlet 21 pct. af de borgerlige sager af fuld-mægtige med fast konstitution og 43 pct. af straffesagerne, i alt 33 pct. af det, han kalder egentlige retssager, i provinsen, altså uden for København og omegn. Der var på det tidspunkt 67 dommerfuldmægtige med fast konstitution.

Jeg skal ikke kommentere netop det punkt yderligere, men jeg er klar over, at der er et problem. Det anses af dommere, specielt naturligvis dommerfuldmægtige, for at være et betydeligt problem, denne ordning med fast konstitution, og det er en kendsgerning, at de dommerfuldmægtige, der på den måde udøver dommergerning, ikke har fået sikret den samme uafhængighed som dommerne. Det anførte den højtærede justitsminister sely, og jeg ville tro, at det må være det, der er afgørende, og det er det, der berettiger til, at det spørgsmål tages med ind under overvejelserne af en eventuel kommission.

Den højtærede justitsminister gjorde naturligvis også nogle bemærkninger i tilknytning til det andet led i det forslag, som vi har fremsat, nemlig spørgsmålet om justitsministerens beføjelser vedrørende tredjeinstansbevillingerne. Den højtærede justitsminister mente, at det spørgsmål var mindre egnet til at tage op i sammenhæng med domstolenes uafhængighed i øvrigt, og mente, at man burde afvente retsplejerådets overvejelser. Jeg forstår, at retsplejerådet altså beskæftiger sig med det spørgsmål. Det skal naturligvis ikke fra min side være noget kardinalpunkt ved behandlingen af

selve forslaget om nedsættelse af en kommission vedrørende sikring af domstolenes uafhængighed, om man tager problemet med tredjeinstansbevillinger med her. Jeg synes ikke, der ville være noget i vejen for, at det kunne gå med ind under det, men det afgørende er, at spørgsmålet ikke nu tabes henad vejen, for jeg mener — og jeg har fået det bekræftet her i de senere uger fra adskillige, der har henvendt sig til mig — at også det er noget, der ligger befolkningen i høj grad på sinde.

Det er en udbredt opfattelse, at der er noget galt i, at justitsministeren ved tredjeinstansbevillinger kan gå ind i domstolenes instansfølge og være den, der afgør, om en landsretsdøm skal stå ved magt eller ikke.

Jeg må måske have lov til at nævne, at jeg fra en dommer har fået et brev, hvori han bl. a. udtaler — hvis jeg må have lov til at citere —

„Er det ikke noget, der føles som en menneskeret, at man kan få sin sag ført frem til landets øverste instans, hvis man vil og kan ofre tid, nerver og penge derpå?“

Altså denne dommer mener — og jeg er egentlig enig med ham i det — at det burde simpelt hen være en ret, som enhver havde, at kunne gå op til landets højeste domstol. Man kunne måske tænke sig, at der i civile sager kunne blive tale om at kræve en sikkerhedsstillelse for modpartens omkostninger. Det er et spørgsmål, som fortjener alvorlig overvejelse, og det er et spørgsmål, som ikke bør ligge så forfærdelig meget længere.

Det gælder jo i det hele taget hele det problem, som er fremdraget her. Den højtærede justitsminister gjorde nogle bemærkninger i tilknytning til, at jeg særlig havde fremhævet, at sagen ikke er aktuel i øjeblikket, og rejste det spørgsmål, om det så bør have prioritet fremfor andre. Det er jo altid vanskeligt at afgøre, hvad der bør have prioritet fremfor noget andet, men jeg synes, det er rigtigt, når civildommer Harald Petersen siger i sin artikel — jeg citerer —

„Det er mærkeligt, at der skal hengå så mange år, inden man kommer til et resultat angående domstolenes uafhængighed af administrationen.“

Man har gang på gang i en menneskealder rejst dette spørgsmål. Nu bliver det